

skal tillade mig at læse det op: Jeg hørte til Eksempel en Lærer undervise i Fysik, fuldstændig uden Apparat til Demonstration. Emnet var Haarrørskraften. Han havde ikke saa meget som et Glas Vand for at vise, hvorledes der er Vedhængning mellem Vandet og Karret. Han lod sig nøje med en Tegning paa den sorte Tavle, og den var helt forkert, uden at han rettede det . . . Det fremgaar af mine Ord, at det, jeg særlig bebrejdede denne Lærer, var, at han havde undervist uden Apparat. Men saa har jeg subsidiært gjort den Indvending, at han lod sig nøje med en Tegning, og at denne ikke var rigtig. Her har jeg utvivlsomt gjort mig skyldig i en Fejl, det skal jeg aabent erkende. Jeg anede ikke, og kunde ikke ane, at en Lærer underviste i Fysik og lod en forkert Tegning staa paa Tavlen i sin Time. Nu maa jeg sige, at jeg havde god Grund til at vente, at den Lærer gav en typisk Undervisning. For det første, fordi han havde Skolekommissionen, med Seminarieudvalget som Indbyder til Gæst. Enhver maa da gaa ud fra, at naar man har Seminariekommissionen som Gæst i sin Time, giver man en typisk Time. Jeg maa hævde, at det vilde have været rimeligt, om Læreren havde sagt, naar noget saa ekstraordinært foregik: Det, der nu er i Gang, er en Diskussion om en Tegning, der er tegnet af en Elev.

Jeg skal imidlertid se bort fra alt det og slet ikke forsvare mig med den Slags Betragtninger, ikke paa nogen Maade. Det, der for mig var det afgørende, var, at Læreren Aftenen i Forvejen i tydelige og klare Ord havde faaet at vide, hvad der vilde blive set efter næste Dag. Der havde været en meget fornøjelig Sammenkomst mellem Gæster, Skolens Lærere og Elever, og ved denne Sammenkomst havde blandt andet jeg holdt en lille Tale, hvori jeg havde sagt: Et Seminarium er efter min Mening ikke en Institution, hvor man udsaar de færdige Meninger i Eleverne. Et Seminarium er efter min Mening en Anstalt, hvor Eleverne er at betragte som Sædekornet, som man skal give de bedst mulige Trivselsbetingelser, saa Eleven kan vokse inde fra ved sin egen Virksomhed. Naar det er sagt Aftenen i Forvejen, kan enhver Lærer sige sig selv, at i hvert Fald jeg den følgende Dag, naar jeg kommer ind i Timen, vil se paa, om Læreren magter den Opgave at faa sine Elever til ved Selvvirksomhed at gøre det rigtige.

Saa siger Ministeren: Ja, men det var netop det, det drejede sig om; for der var en Fejl paa Tegningen, som var gjort af en

Elev, og Læreren udsatte denne Rettelse. Jeg maa paa det bestemteste hævde, at en saadan Fremgangsmaade er en fuldkommen forkert Pædagogik af to Grunde. For det første løber en Lærer den Risiko, at han ikke bliver færdig og altsaa maa rette i den følgende Time, hvor nogle af Eleverne er borte. For det andet hører det med til enhver Pædagogiks elementære Regler, at Fejl skal rettes straks. Det vil med andre Ord sige, at det, den Lærer skulde have gjort, hvis han vilde holde sig til Tegningen og begaa den Fejl, var, at han skulde have sagt til Klassen: Mine Herrer! Er De tilfredse med den Tegning, som Deres Kammerat dér har tegnet? Derved vilde han have givet dels den Elev, der har tegnet den forkerte Tegning, dels de andre Lejlighed til at paavise Fejlen, og Fejlen var saa blevet rettet straks. Begaar han den Fejl, han gjorde, at lade forkerte Ting staa i lang Tid for Elevernes Øjne, kan det hælde, at det forkerte brænder sig ind i deres Erindring; som alle Lærere ved, og reproduceres en skønne Dag, naar Billedet skal reproduceres, og Eleven staar eller sidder og er usikker med Hensyn til, hvorledes denne Tegning skal se ud.

Derfor kan jeg slet ikke erkende, at Læreren har baaret sig rigtigt ad, selv om jeg maa indrømme, at jeg ikke anede, at han havde begaaet den Fejl at lade Fejlen staa. Men det, jeg bebrejder Læreren og bruger som Middel til at vurdere, om han er en fremragende Lærerkraft, er, at han underviser i et saa simpelt Emne uden et Apparat. Dertil siger den højtærede Minister: Ja, men Skolens Apparater var jo ikke pakkede ud. Det har ikke det mindste med denne Sag at gøre, ikke et Fnug. Læreren kunde være gaaet hen paa det nærmeste Apotek og dér have faaet et Glasrør. Saa skulde han selvfølgelig have sagt til sine Elever, saa snart en tegner Fejl: Mine Herrer! Jeg ser, at De ikke har forstaaet Sagen sidst — jeg gaar ud fra, at han har vist dem det en Gang eksperimentelt —, nu skal jeg gøre Forsøget en Gang til. Saa stikker han et Glasrør ned i et Glas Vand, kalder sine Elever op til Katederet og viser dem Sagen. Det skal han dog ikke lade sig nøje med, han skal diskutere Tingene med dem og sikre sig, at de alle ser rigtigt og holder Øjet i det rigtige Plan, og forvisse sig om, at enhver nu har set dette simple fysiske Fænomen. Hvis han saa vil, kan han bede en af dem være saa elskværdig ved en Tegning at illustrere dette, og saa gad jeg nok se den Elev paa et Seminarium, der kan tegne forkert.